

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 15Co/123/2025
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723204807
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Klaudia Kosková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2025:6723204807.2

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Klaudie Koskovej a členov senátu JUDr. Jaroslava Mikulaja a JUDr. Jaroslava Galla, v právnej veci žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom C. D. XXXX/X, XXX XX E., zast. Advokátska kancelária TRNKA s. r. o., so sídlom Námestie SNP 9448/26A, 960 01 Zvolen, IČO: 55 085 075, proti žalovanému: Obec Horné Mladonice, so sídlom 962 43 Horné Mladonice, IČO: 00 649 236, zast. Advokátska kancelária URBÁNI & Partners s. r. o., so sídlom Skuteckého 17, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 36 646 181, v konaní o uloženie povinnosti umožniť užívanie pozemku, na odvolanie žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 30. septembra 2025, č. k. 14C/84/2023-435, takto

rozhodol:

- I. Uznesenie okresného súdu potvrdzuje.
- II. Žalovaný nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením okresný súd rozhodol tak, že:
„I. Súd konanie z a s t a v u j e .
II. Po právoplatnosti uznesenia spor p o s t u p u j e Správnemu súdu Banská Bystrica.
III. Súd z r u š u j e neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Zvolen Sp. zn.: 14C/84/2023-249 zo dňa 14. 11. 2024.
IV. Žiadna zo strán sporu n e m á nárok na náhradu trov konania.“

2. Rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala uloženia povinnosti žalovanému umožniť jej užívať pozemok zapísaný v katastri nehnuteľností pre okres F., obec G. H., k. ú. G. H. ako parcela reg. „I.“ J. I. XXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 65 m² na LV XXX vedenom Okresným úradom F., a to formou prejazdu motorovým vozidlom. K pozemku nadväzuje aj parcelné e. I. XXX/X. Tieto pozemky sú vo výlučnom vlastníctve žalovaného a predstavujú prístupovú cestu k rodinnému domu súp. e. X, ktorý je v jej výlučnom vlastníctve, k rodinnému domu súp. e. X, ktorého je spoluvlastníčkou, tiež k rodinnému domu súp. e. X, ktorý sa nachádza v susedstve. Žalovaný jej bráni v užívaní pozemku, a to umiestnením obrovského kameoa. Okresný súd po preskúmaní žaloby a vykonaných dokazovaní, najmä obhliadkou na mieste samom zistil, že predmetom je ochrana práva žalobkyne proti zásahu orgánu verejnej správy, keď žalobkyňa žiada uložiť povinnosť žalovanému umožniť jej užívať pozemok uvedený v petite žaloby formou prejazdu motorovým vozidlom, pričom žalovaný jej v užívaní tohto pozemku bráni. Žalobkyňa sa ochrany svojho práva domáha voči žalovanému podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Označeným orgánom verejnej správy je obec Horné Mladonice, ktorá je v zmysle § 4 písm. b) CSP nepochybne orgánom verejnej správy. Z dokazovania vyplynulo, že pozemok, vo vzťahu ku ktorému sa žalobkyňa domáha ochrany svojho práva, je verejným priestranstvom, ktoré je definované v zákone č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a tento pojem má žalovaný zdefinovaný aj vo svojom nariadení č. 1/2024. Užívanie pozemku ako verejného priestranstva nespadá do právomoci všeobecných súdov v rámci súkromnoprávnej žaloby rozhodnúť o takomto návrhu, keď užívanie pozemku ako verejného priestranstva je regulované verejným

právom. Ide teda o verejnoprávny vzťah medzi osobou a orgánom verejnej správy (obcou), ktorý sa riadi správnym právom. Uplatňuje sa tu verejné subjektívne právo. Nakoľko nejde o súkromnoprávnu žalobu, ale o žalobu verejnoprávnu, o ktorej je príslušný rozhodnúť správny súd a nie všeobecný súd, súd konanie zastavil a spor postúpil Správnomu súdu v Banskej Bystrici, do ktorého právomoci patrí spor rozhodnúť. Rozhodnutie oprel o ust. § 3, § 4, § 10 ods. 1, 2 CSP; § 1, § 2 ods. 1, 2; § 3 ods. 1 písm. e); § 4; § 6 ods. 1, 2; § 9 ods. 1; § 10; § 13 ods. 1 SSP; § 2b ods. 1; § 5 ods. 5 zák. e. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení; el. 2, 3 bod 1 Všeobecne záväzného nariadenia obce Horné Mladonice e. 1/2024. O trovách konania rozhodol podľa § 256 ods. 1 CSP a zároveň v zmysle § 335 ods. 1 CSP zrušil neodkladné opatrenie z úradnej povinnosti.

3. V zákonom stanovenej lehote podala proti uzneseniu okresného súdu odvolanie žalobkyňa. Uznesenie okresného súdu napadla v celom rozsahu. Namietala, že s právnym záverom okresného súdu sa nestotožuje a považuje ho za nesprávny. Rozhodnutie žiadala zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Pozemok žalovaného tvoriaci verejné priestranstvo obce – žalovaného nepredstavuje miestnu komunikáciu a ani na ňom nie je umiestnené žiadne cestné teleso. Sporná parcela predstavuje pozemok, po ktorom sa fakticky pristupuje k nehnuteľnostiam, avšak nejedná sa o komunikáciu tak, ako to predpokladá zákon e. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon). Aj napriek tomu, že užívanie verejného priestranstva je upravené všeobecne záväzným nariadením žalovaného e. 1/2024, len z toho nemožno vyvodíť, že vo vzťahu k samotnej žalobe ide o prejav verejnej moci voči žalobkyni. Poukázala na § 123 OZ. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žalovaný – obec nakladal s vlastným majetkom, pretože sa rozhodol na svoj majetok umiestniť kameo. To, že žalobkyni tento kameo bráni v prístupe k jej nehnuteľnostiam motorovým vozidlom, je len dôsledkom toho, ako žalovaný nakladá s pozemkom v jej vlastníctve, pričom z tohto konania žalovaného môže plynúť rýdzo súkromnoprávne nároky vo forme nároku žalobkyne na náhradu škody a podobne. Ďalej poukázala na § 3 ods. 1 písm. e) SSP. Aj napriek tomu, že pojem „zásah orgánu verejnej správy“ je relatívne široký, v prejednávanej veci o takýto zásah nejde. Z definície je zrejmé, že sa musí jednať o postup pri plnení úloh verejnej správy, o čo sa v tomto súdnom konaní nejedná. Samotná skutočnosť, že pozemok vo vlastníctve obce je zároveň verejným priestranstvom bez ďalšieho neznamena, že vo vzťahu k žalobkyni ide o verejnoprávny vzťah.

4. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

5. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 379, § 380 ods. 1, 2 CSP a bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 (a contrario) CSP uznesenie okresného súdu podľa § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil.

6. Podľa § 387 ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Podľa ods. 2 ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7. Odvolací súd dospel k záveru, že prvoinštančný súd správne a opodstatnene zastavil konanie kvôli nedostatku právomoci všeobecných súdov na prejednanie a rozhodnutie tejto veci. Aj podľa odvolacieho súdu ide o vec, ktorá nespadá do právomoci všeobecného súdu jeho dôsledkom je vždy zastavenie konania.

8. Odvolanie žalobkyne odvolací súd nepovažoval za dôvodné.

9. Právomoc súdu sa totiž považuje za neodstrániteľnú procesnú podmienku konania, na ktorú súd podľa § 161 ods. 1 CSP prihliada kedykoľvek z úradnej povinnosti bez toho, že by nedostatok tejto podmienky musel byť stranami namietaný. Ak sa zistí, že vec nepatrí do právomoci súdu, podľa § 10 ods. 1 CSP (v nadväznosti na § 161 ods. 2 CSP) musí súd konanie zastaviť a postúpiť vec príslušnému orgánu.

10. Rozsah a druh vecí (právomoc súdu), ktoré súd prejednáva vymedzuje § 3 CSP tak, že súdy prejednávajú a rozhodujú súkromnoprávne spory a iné súkromnoprávne veci, ak ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú iné orgány. Ust. § 4 CSP urečuje, že iné spory a veci prejednávajú a rozhodujú súdy, len ak to ustanovuje zákon.

11. Z takéhoto vymedzenia právomoci súdu vyplýva pravidlo, že v civilnom súdnom konaní prejednáva a rozhoduje súd spory a iné právne veci vyplývajúce predovšetkým zo vzťahov súkromnoprávnej povahy, pričom vzťahy ktoré takýto charakter nemajú, sú prejednávané v civilnom súdnom konaní len v zákonom stanovených prípadoch. Spory (veci), ktoré svojou povahou nespôsobujú uvedené predpoklady teda nepatria do právomoci všeobecného súdu.

12. Súkromnoprávne vzťahy sú typické tým, že nejde o vzťahy charakterizované vzájomnou nadriadenosťou, resp. podriadenosťou jeho subjektov, ako je to z právnej teórie známe pri výklade dualizmu medzi súkromným a verejným právom. Pre súkromnoprávne vzťahy je príznačné, že jeho subjekty majú rovnaké právne postavenie. Subjekty sú si právne rovné a teda žiaden z nich v danom vzťahu nedisponuje mocou jednostranne ukladať povinnosti druhému ani ich plnenie autoritatívne vynucovať. A naopak, verejnoprávnu povahu majú vzťahy vyznačujúce sa tým, že na jednej strane vystupuje orgán verejnej správy disponujúci svojou pôsobnosťou a právomocou, ktorú v danom vzťahu k podriadenému subjektu aj vykonáva.

13. V súdnej veci sa žalobkyňa domáhala uloženia povinnosti žalovanému (obci) umožniť jej užívať pozemok, ktorý je vo výlučnom vlastníctve žalovaného, ktorý jej bráni v užívaní pozemku, a to umiestnením obrovského kameňa.

14. Okresný súd vzhľadom na takéto skutkové vymedzenie žaloby potom správne zadefinoval, že je zrejmé, že medzi žalobkyňou a žalovaným nejde o súkromnoprávny vzťah, ktorý by vyplýval z porušenia práva žalobkyne. Preskúmaním spisu odvolací súd v zhode s okresným súdom dospel k záveru, že predmetom konania je ochrana práva žalobkyne proti zásahu orgánu verejnej správy, pričom aj žalobkyňa v samotnej žalobe uviedla, že ochrany svojho práva sa domáha voči žalovanému podanou žalobou v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení. Žalovaný je orgánom verejnej správy podľa § 4 písm. b) SSP a pozemok, vo vzťahu ku ktorému sa žalobkyňa domáha umožnenia jeho užívania formou prejazdu motorovým vozidlom, je verejným priestranstvom v zmysle zák. č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a uvedený pozemok je tiež takto zadefinovaný aj v samotnom všeobecnom záväznom nariadení č. 1/2024 obce Horné Mladonice (žalovaného). V danom prípade obec (žalovaný) rozhodol uznesením č. 3/2022 (úradným opatrením) o osadení kameňa na parcele I. XXX/X, aby zabránil prechodu motorovým vozidlom, čím zasiahol do verejných subjektívnych práv žalobkyne (právo na prístup k nehnuteľnosti žalobkyne cez verejné priestranstvo). Žalobkyňa žalobou napáda postup obce ako orgánu verejnej moci. Medzi žalobkyňou a žalovaným preto nejde o súkromnoprávny vzťah, ale o vzťah verejnoprávny, ktorý do právomocí súdu podľa § 3 CSP nepatrí. Na prejednanie a rozhodnutie súdu tento vzťah nepatrí ani podľa § 4 CSP, pretože v takejto veci žiaden zákon právomoc súdu neustanovuje. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožňuje so záverom okresného súdu, a to, že užívanie pozemku ako verejného priestranstva nespadá do právomoci všeobecných súdov, nakoľko je regulované verejným právom tak, ako na to správne poukázal aj okresný súd. Jedná sa teda o vzťah verejnoprávny medzi osobou a orgánom verejnej správy (obcou), ktoré vzťahy sa riadia správnym právom.

15. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie okresného súdu vo všetkých jeho výrokoch (I. až IV.) podľa § 387 ods. 1, 2 ako vecne správne potvrdil.

16. Pri rozhodovaní o trovách odvolacieho konania vychádzal odvolací súd z ust. § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP a aplikoval zásadu zodpovednosti za výsledok (zásadu úspechu) vyplývajúci z ust. § 255 ods. 1 CSP. V tomto prípade bol v odvolacom konaní plne úspešný žalovaný, zásadne by teda mal nárok aj na náhradu trov odvolacieho konania. Pretože však zo spisu odvolací súd nezistil, že by žalovanému v odvolacom konaní nejaké konkrétne trovy vznikli (k odvolaniu žalobkyne sa nevyjadril), odvolací súd mu náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

17. O veci senát krajského súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa

(§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie,

- a) ktorému súdu je určené,
- b) kto ho robí,

- c) ktorej veci sa týka,
 - d) čo sa ním sleduje a
 - e) podpis.
- (§ 127 ods. 1 CSP)

Ak ide o podanie urobené v prebiehajúcom konaní, náležitosťou podania je aj uvedenie spisovej značky tohto konania (§ 127 ods. 2 CSP).

Strany konania majú možnosť zvoliť si advokáta alebo obrátiť sa na Centrum právnej pomoci so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci (§ 11 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z.z.).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa predchádzajúceho odseku neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Ak má dovolanie vady podľa § 429 a dovolateľ na výzvu súdu prvej inštancie na odstránenie väd neodstráni vady, následkom neodstránenia väd dovolania je odmietnutie dovolania.